

Félag kennara í kristnum fræðum, siðfræði og trúarbragðafræðum

Trúarbragðafræðsla í skólum-

Hvert stefnum við?

Birgitta Thorsteinson,
formaður Fékkst

Félag kennara í kristnum fræðum, siðfræði og trúarbragðafræðum (Fékkst) fagnar 10 ára afmæli sínu um þessar mundir. Af því tilefni gengst félagið fyrir ráðstefnu laugardaginn 7. nóvember n.k. Ráðstefnan ber yfirskriftina *Trúarbragðafræðsla í skólum - hvert stefnum við?*

Stofnun félagsins

Það var á haustdögum árið 1998 sem nokkrar kjarnakonur létu langþráðan draum rætast og stofnuðu fagfélag kennara í greininni eftir hvatningu frá þeim Dr. Sigurði Pálssyni og Gunnari J. Gunnarssyni lektor. Mikil þörf var á stofnun fagfélags um þessa kennslugrein sem gæti stutt við bakið á kennurum með einum eða öðrum hætti. Ekki síst vegna þess að greinin átti undir högg að sækja.

Fremstar í flokki voru þær Guðlaug Björgvinsdóttir fyrsti formaður félagsins og Hrund Hlökkversdóttir kennari. Þessar konur unnu mikilvægt brautryðjendastarf. Þær voru sammála um að félagið skyldi standa vörð um kennslu greinarinnar í grunnskólum. Jafnframt lögðu þær mikla áherslu á að safna efni í hugmyndabanka sem kennarar gætu sótt sér

kennsluhugmyndir í. Ákveðið var að heiti félagsins, *Félag kennara í kristnum fræðum, siðfræði og trúarbragðafræðum*, yrði í samræmi við aðalnámskrá grunnskóla og var formleg stofnun samþykkt á félagsfundi Fékkst 23. febrúar 1999. Heiti félagsins hefur allt frá upphafi þótt heldur óþjált og langt en til

Markmið félagsins eru:

- Að efla fagvitund kennara í kristnum fræðum, siðfræði og trúarbragðafræðum og efla samstarf þeirra í millum.
- Að hlúa að kennurum í starfi
- Að miðla fróðleik og kennsluhugmyndum
- Að skapa vettvang fyrir umræður og skrif um trúarbrögð

fróðleiks má geta þess að í nýju grunnskólalögnum (2008) er kveðið á um nýtt heiti greinarinnar, **Trúarbragðafræði**.

Félagið státar af metnaðarfullri vefsíðu og félagsstarfið er öflugt. Vefsíða félagsins www.kennslaogtru.is var tekin formlega í notkun 11. maí 2007. Hún er mikið skoðuð enda er þar að finna margvíslegan fróðleik um trú og trúarbrögð, kennsluhugmyndir og verkefni. Vefurinn er hugsaður þannig að kennarar geta sent inn kennsluhugmyndir, fengið þær birtar og miðlað þannig hugmyndum og þekkingu til annarra. Ef upp koma álitamál fara þau inn á borð til faglegra ráðgjafa félagsins og fá umfjöllun þar. Í dag eru félagsmenn um 100 talsins.

Á tíu ára starfsvettvangi hefur félagið staðið fyrir fjölbreyttum fræðslufundum og erindum og átt í samvinnu við Námsgagnastofnun um útgáfu námsefnis og komið að endurskoðun námskráa. Stjórn félagsins hefur einnig átt í samstarfi við Biskupsstofu og setið í nefndum á hennar vegum og sinnt ýmsum sérverkefnum. Á síðasta ári gerðist Fékkst aðili að The European Forum for Teachers of Religious Education eða www.eftre.com sem eru evrópsk samtök kennara í trúarbragðafræðum.

Sem dæmi um áhugaverð erindi sem flutt hafa verið á félagsfundum má nefna:

- Heimspekilegar samræður í skólastofunni
 - börn, trú og heimspeki
- fræðslufundir um islam – gyðingdóm og búddatrú
 - kristnitakan á Þingvöllum
 - jákvæð gildi og farsælt líf.

Félagið stendur einnig fyrir árlegum jólafundum sem hafa verið afar vel sóttir af félagsmönnum. Á öllum fundum býður félagið upp á fjölbreytt úrval kennsluhugmynda. Það kostar ekkert að gerast félagsmaður Fékkst og það eru engin félagsgjöld. Við hvetjum alla þá sem vilja notfæra sér vefinn að skrá sig í félagið.

Nýir tímar – breyttar áherslur

Á þeim tíu árum sem liðin eru frá stofnun Fékkst hefur samfélagið tekið gífurlegum breytingum. Við lifum og hrærumst í fjölmennigarlegu samfélagi og nemendahópurinn breytist í takt við tímann. Það er því sjálfgefið að koma verður til móts við alla nemendur og það kallar á breyttar áherslur í kennslu greinarinnar. Þekking á kristni, öðrum trúarbrögðum og lífsviðhorfum er

mikilvægur grundvöllur þess að nemendur okkar verði læsir á eigin menningu og annarra. Nefnd á vegum OSCE (Öryggis- og samvinnustofnun Evrópu) sendi frá sér svokallaða Toledo-samþykkt (2007) um hvernig haga skuli kennslu í trúarbragðafræðum í opinberum skólum á vegum OSCE. Það sem vekur athygli við þessa samþykkt er að hún er unnin af ráðgjafanefnd sérfræðinga um trúfrelsi. Þeir segja vaxandi skilning meðal skólamanna um mikilvægi trúarbragðafræðslu í allri **gæðamenntun**. Rökin eru þau að fræðslan sé í þágu lýðræðisþjóðfélaga því það styðji við trúfrelsi og auki skilning og gagnkvæma virðingu milli ólíkra trúarhópa. Þeir segja ekkert menntakerfi hafa efni á því að leiða hjá sér hlutverk trúarbragða í sögulegu og menningarlegu tilliti og að vanþekking á þessu sviði stuðli að umburðarleysi og mismunum. Skoða má hluta af samþykktinni á vefsíðu FÉKKST www.kennslaogtru.is undir flípanum greinar.

Ráðstefna Fékkst

Trúarbragðafræðsla í skólum - hvert stefnum við?

Eins og yfirskrift ráðstefnunnar gefur til kynna er tilgangurinn að vekja athygli á kennslu trúarbragða og skapa frjóar umræður um stöðu greinarinnar. Við viljum varpa ljósi á menntun kennara á þessu sviði og líta til framtíðar með því að bera fram spurninguna *hvert stefnum við?*

Í upphafi mun menntamálaráðherra Katrín Jakobsdóttir ávarpa ráðstefnuna.

Aðalfyrirlesarar ráðstefnunnar eru þeir dr. Robert Jackson, prófessor og dr. Sigurður Pálsson.

Dr. Robert Jackson er prófessor við háskólann í Warwick. Hann hefur stundað rannsóknir og haldið fyrirlestra um trúarbragða- og fjölmeningarkennslu víða um heim. Hann var aðalráðgjafi nefndar á vegum OSCE (Öryggis- og samvinnustofnun Evrópu) sem setti fram Toledo-samþykktina. Hann hefur jafnframt unnið ráðgjafastörf fyrir Evrópuráðið sem og önnur nefndarstörf. Þá er hann ritstjóri ***British Journal of Religious Education***, sem er mjög virt tímarit á sínu sviði. Hann hefur skrifað um ólíkar nálganir í trúarbragðakennslu, t.d. í bókinni ***Rethinking Religious Education*** (2004), sem vakti mikla athygli, og setti fram tillögu um nálgun sem hann kallar túlkandi nálgun (e. Interpretive approach) í bókinni ***Religious Education – an Interpretive Approach*** (1997). Jackson er ekki bara virtur fræðimaður heldur er hann einnig meðlimur í jazzbandinu Spicy Jazz þar

sem hann bæði syngur og leikur á básúnu. Jackson nefnir erindi sitt *'European Developments in Education about Religious Diversity: The Council of Europe, The Toledo Guiding Principles and EC Research'*

Dr. Sigurður Pálsson er guðfræðingur frá Háskóla Íslands og doktor í menntunarfræðum frá Kennaraháskóla Íslands (2008). **Hann hóf starfsferil sinn**

sem grunnskólakennari og hefur síðan kennt á öllum skólastigum. (Hann var framkvæmdastjóri Hins íslenska Biblíufélags og sóknarprestur í Hallgrímssókn frá 1998-2006.)

Hann var forstöðumaður námsefnissviðs

Námsháttastofnunar og námstjóri í kristnum fræðum við skólarannsóknadeild menntamálaráðuneytisins og hefur sinnt fjölmörgum nefndar- og trúnaðarstörfum. Sigurður hefur haft

umsjón með endurskoðun námskrár í kristnum fræðum, siðfræði og trúarbragðafræðum og endurmenntunarnámskeiðum fyrir kennara í kristnum fræðum á vegum KHÍ **og verið stundakennari þar í aldaarfjórðung. Þá var Sigurður um skeið framkvæmdastjóri Hins íslenska biblíufélags og sóknarprestur í Hallgrímssókn frá 1998-2006.**

Sigurður hefur vakið athygli á mikilvægi trúarbragðakennslu í skólum landsins og staðið vörð um mikilvægi hennar. Eftir Sigurð liggja fjölmörg rit um þetta efni s.s. **Kirkja og skóli á 20. öld. Staða og þróun kennslu í kristnum fræðum og trúarbragðafræðum á Íslandi í samanburði við Danmörku, Noreg og Svíþjóð** (doktorsritgerð 2008), **Börn og trú af sjónarhóli sálarfræði, uppeldisfræði og guðfræði**, (2001). **Einnig hefur hann samið námsefni í kristnum fræðum fyrir grunnskóla. (Sigurður þýddi m.a. Sumarlandið, frásaga um von, (1995).)** Hann hefur **m.a.** setið í stjórn Hins íslenska Biblíufélags frá 1998 og verið í nefndum og trúnaðarstörfum fyrir menntamálaráðuneytið, í Nordisk kirkelig studieraad, og setið í þýðingarnefnd Gamla testamentisins frá 1990-2007. **svokokkuð sé talið.** Sigurður nefnir erindi sitt: *Trúarbragðafræðsla í fjölmenningslegu samfélagi.*

Aðrir sem koma að ráðstefnunni með innlegg og eða sitja pallborðsumræður eru:

dr. Jón Torfi Jónasson, forseti menntavísindasviðs HÍ

dr. Guðmundur Heiðar Frímannsson, prófessor HA

dr. Arnfríður Guðmundsóttir prófessor við Guðfræðideild HÍ

Anna Kristín Sigurðardóttir, deildarforseti kennaradeildar HÍ

Gunnar Jóhannes Gunnarsson, lektor, mun stýra ráðstefnunni og stjórna pallborðsumræðum.

Ráðstefnan fer fram í húsakynnum menntavísindasviðs Háskóla Íslands (Hamri) við Stakkahlíð laugardaginn 7. nóvember 2009 og hefst kl. 11:00.

Skráning fer fram á fekkst@kennslaogtru.is eða í síma 4117640
(Norðlingaskóli)

Í ráðstefnulok verður ráðstefnugestum boðið að þiggja léttar veitingar í tilefni 10 ára afmælisins. Aðgangur að ráðstefnunni er ókeypis.

Nánari upplýsingar er að finna á heimasíðu félagsins www.kennslaogtru.is og eru allir áhugasamir um þessa kennslugrein hvattir til að fjölmenna.